

31

Załącznik nr 2 do RWP

Przewodnik kwalifikowalności wydatków

Priorytet: 5. Wsparcie projektów realizujących cele inicjatywy STEP

Działanie: 05.01. Fundusz Wsparcia Technologii Krytycznych

Nabór: FENG.05.01-IP.02-003/25

Ścieżka dla projektów z pieczęcią suwerenności w ramach Programu KE
Innovation Fund (Fundusz Innowacyjny)

31 marca 2026 r.

Spis treści

1. Ogólne zasady kwalifikowalności wydatków w projekcie	5
1.1 Zasady kwalifikowalności wydatków w ramach pomocy publicznej oraz pomocy de minimis	5
1.2 Zasady kwalifikowalności podatku VAT	8
1.3 Zasady dotyczące ustalenia kosztów kwalifikowalnych projektu	9
2. Wkład własny	10
3. Wydatki kwalifikowalne w projekcie w ramach Regionalnej pomocy inwestycyjnej	11
3.1 Pomoc publiczna	11
3.2 Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania	11
3.3 Kategorie wydatków kwalifikowalnych	11
3.3.1 Grunty	12
3.3.2 Nieruchomości zabudowane	12
3.3.3 Środki trwałe/dostawy	13
3.3.4 Roboty budowlane	13
3.3.5 Wartości niematerialne i prawne	13
4. Wydatki kwalifikowalne na usługi doradcze	14
4.1 Pomoc publiczna	14
4.2 Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania	14
4.3 Kategorie wydatków kwalifikowalnych	14
4.3.1 Usługi zewnętrzne (doradztwo)	14
5. Wydatki kwalifikowalne na wspieranie innowacyjności	15
5.1 Pomoc publiczna	15
5.2 Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania	15
5.3 Kategorie wydatków kwalifikowalnych	15
5.3.1 Usługi zewnętrzne (wspieranie innowacji)	15
6 Wydatki kwalifikowalne na szkolenia	16
6.1 Pomoc publiczna	16
6.2 Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania	16
6.3 Kategorie wydatków kwalifikowalnych	16
6.3.1 Koszty wsparcia uczestników projektu (Koszty szkoleniowe rzeczywiste)	16

7	Pomoc inwestycyjna na ochronę środowiska	18
7.1	Pomoc publiczna	18
7.2	Limity wydatków kwalifikowalnych w projekcie oraz limity dofinansowania	18
7.3	Kategorie wydatków kwalifikowalnych na ochronę środowiska	20
7.3.1	Ochrona środowiska, w tym obniżenie emisyjności	20
1)	Ochrona środowiska, w tym obniżenie emisyjności - dodatkowe komponenty w istniejącym zakładzie	20
2)	Ochrona środowiska, w tym obniżenie emisyjności - koszty budowy infrastruktury dedykowanej	20
3)	Ochrona środowiska, w tym obniżenie emisyjności - całkowite koszty inwestycji (obniżona intensywność pomocy)	21
3a)	Ochrona środowiska, w tym obniżenie emisyjności – dodatkowe koszty (scenariusz alternatywny)	21
4)	Ochrona środowiska, w tym wychwytywanie, transport, składowanie i utylizacja CO ₂	22
7.3.2	Efektywność energetyczna - całkowite koszty inwestycji (obniżona intensywność)	23
7.3.3	Efektywność energetyczna w budynkach - Całkowite koszty inwestycji	23
7.3.4	OZE, wodór i kogeneracja – całkowite koszty inwestycji	24
7.3.5	Gospodarowanie zasobami i GOZ - Dodatkowe koszty (scenariusz alternatywny)	24
7.3.6	Gospodarowanie zasobami i GOZ - Dodatkowe komponenty w istniejącym zakładzie	25
8	Pomoc de minimis	26
8.1	Kategorie wydatków objętych pomocą de minimis	26
8.2	Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania	26
8.3	Kategorie wydatków kwalifikowalnych	26
8.3.1	Usługi zewnętrzne (doradztwo)	26
8.3.2	Wydatki dotyczące subskrypcji oprogramowania	27
8.3.3	Wydatki dotyczące wspierania innowacyjności	27
8.3.4	Wydatki dotyczące opłat notarialnych lub administracyjnych związanych z uzyskiwaniem wszelkiego rodzaju pozwoleń, czy zgód niezbędnych do realizacji projektu, o ile faktycznie zostały poniesione przez beneficjenta (np. przyłączenia do sieci energetycznej)	27
8.3.5	Wydatki dotyczące planowania, projektowania, inżynierii, uruchomienia i testowania	28
9	Finansowanie skumulowane	29
9.1	Zasady dotyczące metod rozliczania projektu	31
9.2	Zasady dotyczące kwot ryczałtowych	31
	Tabele intensywności wsparcia	33

Fundusze Europejskie
dla Nowoczesnej Gospodarki

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

 PARP
Grupa PFR

1. Ogólne zasady kwalifikowalności wydatków w projekcie

Uwzględniając art. 53 ust. 3 lit. c) rozporządzenia ogólnego¹ i wytyczne KE C/2024/7467 dotyczące SCO² oraz postanowienia podrozdziału 3.10 Wytycznych kwalifikowalności, w Ścieżce dla projektów z pieczęcią suwerenności w ramach Programu KE Innovation Fund (Fundusz Innowacyjny) w działaniu FENG.05.01 kwotę dotyczącą formy dotacji ustala się zgodnie z zasadami stosowania odpowiednich kwot ryczałtowych mających zastosowanie w ramach polityk Unii w odniesieniu do podobnego rodzaju operacji w Programie Innovation Fund (Fundusz Innowacyjny), zarządzanym bezpośrednio przez Komisję Europejską.

Zgodnie z Wytycznymi kwalifikowalności, do wydatków rozliczanych za pomocą uproszczonych metod nie stosuje się zasady konkurencyjności (Podrozdział 3.2., Sekcja 3.2.1, pkt 1 lit. f) z zastrzeżeniem Sekcji 3.2.2, pkt 7 ww. Wytycznych.

Suma kwalifikowalnych kosztów gruntów oraz nieruchomości zabudowanych nie może przekroczyć 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych; w przypadku terenów opuszczonych oraz przemysłowych, na których znajdują się budynki, limit ten zostaje podniesiony do 15% – na podstawie art. 64 ust 1 lit. b) rozporządzenia ogólnego.

Pojęcia „wydatki kwalifikowalne” i „koszty kwalifikowalne” są stosowane w niniejszym Przewodniku zamiennie.

Wszystkie koszty kwalifikowalne w projekcie rozliczane będą za pomocą kwoty ryczałtowej.

1.1 Zasady kwalifikowalności wydatków w ramach pomocy publicznej oraz pomocy de minimis

Łączna wartość pomocy publicznej oraz pomocy de minimis na projekt nie może przekroczyć 40 mln zł.

Jednocześnie maksymalne progi wartości dofinansowania i jej intensywności oraz rodzaje wydatków kwalifikowalnych muszą być zgodne z zasadami udzielania pomocy publicznej

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.6.2021, str. 159, z późn. zm.), zwane „rozporządzeniem ogólnym”.

² Zawiadomienie Komisji C/2024/7467 Wytyczne dotyczące stosowania uproszczonych metod rozliczania kosztów w ramach funduszy objętych rozporządzeniem (UE) 2021/1060.

uregulowanymi w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.6.2014, s. 1, z późn. zm.) (dalej: **rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014**) oraz zasadami udzielania pomocy *de minimis* uregulowanymi w rozporządzeniu Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 2023/2831 z 15.12.2023) (dalej: **rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831**).

Wartość pomocy publicznej w ramach niżej wymienionych przeznaczeń pomocy nie może przekroczyć wskazanych progów³, z zastrzeżeniem, iż na etapie oceny projektu nie ma możliwości zwiększenia pierwotnie wnioskowanego dofinansowania:

a) regionalna pomoc inwestycyjna (art. 14):

- w przypadku dużych projektów inwestycyjnych⁴ kwota pomocy nie przekracza dostosowanej kwoty pomocy obliczonej zgodnie z mechanizmem określonym w art. 2 pkt 20 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014,

- dla inwestycji, której koszty kwalifikowalne wynoszą **110 mln EUR** lub więcej **wartość pomocy na przedsiębiorstwo na projekt inwestycyjny** nie może przekroczyć:

- i. w przypadku maksymalnej intensywności pomocy regionalnej na poziomie 15%: 12,38 mln EUR;
- ii. w przypadku maksymalnej intensywności pomocy regionalnej na poziomie 25%: 20,63 mln EUR;
- iii. w przypadku maksymalnej intensywności pomocy regionalnej na poziomie 30%: 24,75 mln EUR;
- iv. w przypadku maksymalnej intensywności pomocy regionalnej na poziomie 35%: 28,88 mln EUR;
- v. w przypadku maksymalnej intensywności pomocy regionalnej na poziomie 40%: 33 mln EUR;
- vi. w przypadku maksymalnej intensywności pomocy regionalnej na poziomie 50%: 41,25 mln EUR;

b) pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP (art. 18): **2,2 mln EUR** na przedsiębiorstwo i na projekt;

³ Z uwzględnieniem kumulacji pomocy, o której mowa w art. 8 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

⁴ Duży projekt inwestycyjny oznacza inwestycję początkową, której koszty kwalifikowalne, obliczane z zastosowaniem cen i kursów wymiany w dniu przyznania pomocy, przekraczają 50 mln EUR.

- c) pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności (art. 28): **10 mln EUR** na przedsiębiorstwo i na projekt;
- d) pomoc szkoleniowa (art. 31): **3 mln EUR** na projekt szkoleniowy;
- e) pomoc inwestycyjna na ochronę środowiska, w tym obniżenie emisyjności (art. 36): **30 mln EUR** na przedsiębiorstwo na projekt inwestycyjny, z zastrzeżeniem, iż w przypadku pomocy na infrastrukturę dedykowaną i magazynowanie, o których mowa w art. 36 ust. 4 limit wynosi: **25 mln EUR** na projekt;
- f) pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną inną niż w budynkach (art. 38): **30 mln EUR** na przedsiębiorstwo na projekt inwestycyjny;
- g) pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną w budynkach (art. 38a): **30 mln EUR** na przedsiębiorstwo na projekt inwestycyjny;
- h) pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji (art. 41): **30 mln EUR** na przedsiębiorstwo na projekt inwestycyjny; wszystkie części inwestycji (wytwarzanie i magazynowanie) uznaje się za stanowiące jeden zintegrowany projekt na potrzeby weryfikacji zgodności z progami określonymi w art. 4 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014;
- i) pomoc inwestycyjna na efektywne gospodarowanie zasobami i wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym (art. 47): **30 mln EUR** na przedsiębiorstwo na projekt inwestycyjny.

Pomoc de minimis może być udzielona pod warunkiem, że łącznie z inną pomocą de minimis oraz pomocą de minimis w rolnictwie i rybołówstwie, przyznaną przez **Rzeczpospolitą Polską** w okresie 3 lat z różnych źródeł i w różnych formach, **nie przekroczy kwoty wskazanej w rozporządzeniu Komisji (UE) 2023/2831, która wynosi 300 000 EUR dla jednego przedsiębiorcy**. Do celów ustalenia dopuszczalnego pułapu pomocy de minimis przez jednego przedsiębiorcę rozumie się jedno przedsiębiorstwo, o którym mowa w art. 2 ust. 2 **rozporządzenia Komisji (UE) 2023/2831**. Wnioskowana pomoc de minimis nie może przekroczyć ww. pułapu.

Koszty mogą zostać poniesione najwcześniej po dniu złożenia wniosku, z wyjątkiem kosztów wskazanych w pkt 8 Przewodnika.

Aby ustalić, czy przestrzegane są ww. maksymalne progi pomocy oraz progi maksymalnej intensywności pomocy, należy wziąć pod uwagę **warunki kumulacji** wskazane w art. 8 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, tj. przy obliczaniu uwzględnia się całkowitą kwotę pomocy w ramach danego przeznaczenia pomocy **w ramach projektu**.

Na etapie oceny wniosku o dofinansowanie do przeliczenia na EUR wysokości wnioskowanego dofinansowania stosowany jest kurs średni EUR – ogłaszany przez Narodowy Bank Polski – obowiązujący w dniu ogłoszenia naboru.

Do przeliczenia na EUR wysokości udzielonego dofinansowania w ramach poszczególnych przeznaczeń pomocy w projekcie, stosowany jest kurs średni walut EUR – ogłaszany przez Narodowy Bank Polski – obowiązujący w dniu zawarcia umowy o dofinansowanie, a w przypadku zmiany – w dniu zawarcia aneksu do umowy o dofinansowanie.

Istotne wykluczenia z finansowania w ramach projektu:

W ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej koszty związane z wytwarzaniem energii można uznać za kwalifikowalne, o ile:

- 1) wytwarzanie energii nie jest podstawowym celem projektu (większość kosztów nie powinna być powiązana z wytwarzaniem energii);
- 2) zdolność wytwarzania energii powinna być dostosowana do potrzeb przedsiębiorstwa, tj. celem jest zużywanie wytworzonej energii na potrzeby własne (a maksymalnie 20% zaplanowanej do wytworzenia energii może zostać sprzedane, na podstawie analizy ex ante);
- 3) w odniesieniu do źródła energii, jedynie inwestycje, które kwalifikowałyby się do otrzymania pomocy na podstawie zasad dotyczących pomocy państwa w sektorze energii, będą uznane za kwalifikowalne, np. odnawialne źródła energii lub wysokosprawna kogeneracja.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności ([Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, s. 60, z późn. zm.](#)), środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego nie mogą być udzielone na inwestycję w zakresie produkcji, przetwarzania, transportu, dystrybucji, magazynowania lub spalania **paliw kopalnych**. Taką inwestycją będzie np. zakup urządzeń zasilanych paliwami kopalnymi (w tym gazem ziemnym), z tego względu nie może być to koszt kwalifikowalny w projekcie.

W naborze nie są dopuszczane żadne wyjątki przewidziane w art. 7 ust. 1 lit. h ww. rozporządzenia.

Zgodnie z kryterium „Projekt nie dotyczy działalności wykluczonych ze wsparcia” projekt nie może dotyczyć rozwiązań mających zastosowanie wyłącznie militarne.

1.2 Zasady kwalifikowalności podatku VAT

Podatek VAT co do zasady stanowi wydatek niekwalifikowalny w projekcie.

Podatek VAT może stanowić wydatek kwalifikowalny w ramach projektu tylko wtedy, gdy wnioskodawcy zgodnie z obowiązującym prawodawstwem krajowym, nie przysługuje prawo

do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT. Posiadanie wyżej wymienionego prawa (potencjalnej prawnej możliwości) wyklucza uznanie wydatku za kwalifikowalny, nawet jeśli faktycznie zwrot nie nastąpił, np. ze względu na niepodjęcie przez beneficjenta czynności zmierzających do realizacji tego prawa.

Za posiadanie prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, o którym mowa powyżej, nie uznaje się możliwości określonej w art. 113 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2025 r. poz. 775), ani przypadku wskazanego w art. 90 ust. 10 pkt 2 tej ustawy.

1.3 Zasady dotyczące ustalenia kosztów kwalifikowalnych projektu

Nabór w ramach Ścieżki dla projektów z pieczęcią suwerenności w ramach Programu KE Innovation Fund (Fundusz Innowacyjny) jest kontynuacją i uzupełnieniem wsparcia z - Programu Innovation Fund realizowanego przez Komisję Europejską. O dofinansowanie w naborze może ubiegać się tylko przedsiębiorca, który uzyskał w Programie KE Innovation Fund Pieczęć Suwerenności na dany projekt⁵.

Zgodnie z tabelą „Rodzaje kosztów kwalifikowalnych w STEP Seal” w pkt. 9, nie wszystkie kategorie kosztów występujące w Programie KE Innovation Fund mogły zostać uznane za kwalifikowalne w działaniu FENG.05.01 z uwagi na brak adekwatnych przeznaczeń pomocy w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014.

Oba instrumenty wsparcia – Program KE Innovation Fund i działanie FENG.05.01 Ścieżka dla projektów z pieczęcią suwerenności w ramach Programu KE Innovation Fund (Fundusz Innowacyjny) – są komplementarne, dlatego muszą być rozliczane w ten sam sposób – kwotą ryczałtową rozliczaną na podstawie kamieni milowych.

⁵ W przypadku, gdy beneficjentem pomocy w Programie KE Innovation Fund jest konsorcjum, o wsparcie projektu w naborze może ubiegać się tylko lider konsorcjum.

2. Wkład własny

Wnioskodawca jest zobowiązany do wniesienia wkładu własnego w zadeklarowanej wysokości na pokrycie części kosztów kwalifikowalnych w projekcie.

Wkład własny może zostać wniesiony wyłącznie w formie pieniężnej (rozchód środków finansowych z rachunku lub kasy w trakcie trwania projektu). Wkład własny Wnioskodawcy nie może pochodzić ze środków publicznych, w tym dotacji/subwencji z budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego. Oznacza to środki finansowe wnoszone przez Wnioskodawcę, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowalnych i które nie zostaną Wnioskodawcy przekazane w formie dofinansowania (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania przekazaną Wnioskodawcy).

3. Wydatki kwalifikowalne w projekcie w ramach Regionalnej pomocy inwestycyjnej

3.1 Pomoc publiczna

Wnioskodawca może uzyskać wsparcie w projekcie na podstawie **art. 14 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014**.

3.2 Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania

Intensywność pomocy nie może przekroczyć limitów intensywności wsparcia wskazanych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2022-2027 (Dz. U. poz. 2422, z późn. zm.) w przypadku **Regionalnej pomocy inwestycyjnej**.

Intensywność wsparcia w regionalnej pomocy inwestycyjnej w poszczególnych regionach dla poszczególnych kategorii przedsiębiorców została przedstawiona w Tabeli nr 1.

1. W przypadku pomocy przyznanej dużym przedsiębiorcom na zasadniczą zmianę procesu produkcji koszty kwalifikowalne muszą przekraczać koszty amortyzacji aktywów związanych produkcją, której dotyczy zmiana, w okresie poprzednich 3 obrotowych.
2. W przypadku pomocy przyznanej na dywersyfikację istniejącego zakładu koszty kwalifikowalne muszą przekraczać o co najmniej 200% wartość księgową ponownie wykorzystywanych aktywów, odnotowaną w roku obrotowym poprzedzającym rozpoczęcie prac.
3. Wnioskodawca jest zobowiązany do wniesienia wkładu własnego na poziomie co najmniej 25% wartości kosztów kwalifikowalnych **objętych dofinansowaniem w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej**, w formie środków finansowych wolnych od publicznego wsparcia.

3.3 Kategorie wydatków kwalifikowalnych

W ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej kwalifikowalne są koszty wskazane w pkt 3.3.1 – 3.3.4 związane z realizacją inwestycji początkowej (o której mowa w art. 2 pkt. 49 lit. a rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014) lub związane z realizacją inwestycji początkowej, która zapoczątkuje nową działalność (o której mowa w art. 2 pkt 51 lit. a rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014).

3.3.1 Grunty

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty nabycia prawa użytkowania wieczystego gruntu lub nabycia gruntów, jeżeli jest on niezbędny do realizacji projektu i kwalifikowany wyłącznie w zakresie, w jakim jest wykorzystany do celów realizacji projektu.

Ponadto kwalifikowalne są raty spłaty kapitału gruntów, poniesione przez korzystającego do dnia zakończenia realizacji projektu, do wysokości kapitału z dnia zawarcia umowy leasingu albo spłaty kapitału nieruchomości niezabudowanych, należnej finansującemu z tytułu umowy leasingu, pod warunkiem, że we wniosku o dofinansowanie finansujący jest wskazany przez wnioskodawcę jako podmiot upoważniony do poniesienia kosztu, oraz pod warunkiem, że umowa leasingu będzie obejmowała okres co najmniej 5 lat liczonych od przewidywanego dnia zakończenia realizacji projektu, a w przypadku MŚP - okres co najmniej 3 lat liczonych od przewidywanego dnia zakończenia realizacji projektu.

3.3.2 Nieruchomości zabudowane

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty nabycia prawa własności nieruchomości zabudowanej, z wyłączeniem lokali mieszkalnych, jeżeli: nieruchomość jest niezbędna do realizacji projektu i kwalifikowana wyłącznie w zakresie, w jakim jest wykorzystana do celów realizacji projektu.

Ponadto kwalifikowalne są raty spłaty kapitału nieruchomości zabudowanych, poniesione przez korzystającego do dnia zakończenia realizacji projektu, do wysokości kapitału z dnia zawarcia umowy leasingu albo spłaty kapitału nieruchomości zabudowanych, należnej finansującemu z tytułu umowy leasingu, pod warunkiem że we wniosku o udzielenie pomocy finansujący jest wskazany przez wnioskodawcę jako podmiot upoważniony do poniesienia kosztu oraz pod warunkiem, że umowa leasingu będzie obejmowała okres co najmniej 5 lat liczonych od przewidywanego dnia zakończenia realizacji projektu, a w przypadku MŚP - okres co najmniej 3 lat liczonych od przewidywanego dnia zakończenia realizacji projektu.

Suma kwalifikowalnych kosztów gruntów (3.3.1) oraz nieruchomości zabudowanych (3.3.2) nie może przekroczyć 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych, o których mowa w pkt 3.3.1 - 3.3.5; w przypadku terenów opuszczonych oraz przemysłowych⁶, na których znajdują się budynki, limit ten zostaje podniesiony do 15% – na podstawie art. 64 ust 1 lit. b) rozporządzenia ogólnego.

⁶ Tereny opuszczone i przemysłowe – należy przez to rozumieć nieużytkowane lub nie w pełni wykorzystane tereny, które pierwotnie przeznaczone były pod działalność gospodarczą, która obecnie została zakończona, w tym również otoczenie zakładów przemysłowych, w szczególności zdegradowane obszary, które ze względu na obecność substancji niebezpiecznych nie nadają się do ponownego zagospodarowania.

3.3.3 Środki trwałe/dostawy

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty nabycia środków trwałych innych niż nieruchomości, w tym koszty instalacji i uruchomienia oraz leasing finansowy środków trwałych innych niż nieruchomości.

Kwalifikowalne są raty spłaty kapitału środków trwałych, poniesione przez korzystającego do dnia zakończenia realizacji projektu, do wysokości kapitału z dnia zawarcia umowy leasingu albo spłaty kapitału środków trwałych, należnej finansującemu z tytułu umowy leasingu, pod warunkiem, że we wniosku o dofinansowanie finansujący jest wskazany przez wnioskodawcę jako podmiot upoważniony do poniesienia kosztu, przy czym umowa leasingu prowadzi do przeniesienia własności tych środków na korzystającego, z wyłączeniem leasingu zwrotnego.

Nabywane środki trwałe muszą być nowe, z wyjątkiem nabywanych przez MŚP.

Nowe aktywa oznaczają aktywa, które zostały nabyte po cenie rynkowej przez Wnioskodawcę po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie oraz które nie były nigdy wcześniej wykorzystywane w procesie produkcji.

3.3.4 Roboty budowlane

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty nabycia robót i materiałów budowlanych.

3.3.5 Wartości niematerialne i prawne

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych w formie patentów, licencji, know-how oraz innych praw własności intelektualnej, jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- a) będą wykorzystywane wyłącznie w zakładzie otrzymującym pomoc,
- b) będą podlegać amortyzacji zgodnie z przepisami o rachunkowości,
- c) zostaną nabyte na warunkach rynkowych od osób trzecich niepowiązanych z przedsiębiorcą otrzymującym pomoc,
- d) będą stanowić aktywa przedsiębiorcy otrzymującego pomoc i pozostaną związane z projektem, na który przyznano pomoc, przez okres co najmniej 5 lat liczonych od dnia zakończenia realizacji projektu, w przypadku MŚP - 3 lat liczonych od dnia zakończenia realizacji projektu.

W przypadku dużych przedsiębiorców koszty wartości niematerialnych i prawnych są kwalifikowalne jedynie do wysokości 50% całkowitych kwalifikowalnych kosztów inwestycji początkowej. W przypadku przedsiębiorcy będącego MŚP za koszty kwalifikowalne uznaje się 100 % kosztów wartości niematerialnych i prawnych.

4. Wydatki kwalifikowalne na usługi doradcze

4.1 Pomoc publiczna

Wnioskodawca może uzyskać wsparcie w projekcie na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 jako pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP (art. 18).

4.2 Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania

Limity wynikające z przepisów pomocy publicznej:

Intensywność pomocy nie może przekroczyć 50% kosztów kwalifikowalnych.

4.3 Kategorie wydatków kwalifikowalnych

4.3.1 Usługi zewnętrzne (doradztwo)

Koszty usług doradczych niezbędnych do realizacji projektu świadczonych przez doradców zewnętrznych.

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są m. in. koszty usług doradczych niezbędnych do realizacji projektu, świadczonych przez doradców zewnętrznych tj. osoby fizyczne niezatrudnione u Wnioskodawcy, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które oferują usługi doradztwa.

Usługi doradcze nie mogą mieć charakteru ciągłego ani okresowego, nie mogą być też związane z bieżącą działalnością operacyjną, w szczególności w zakresie doradztwa podatkowego, księgowego, stałej obsługi prawnej lub reklamy. Usługi realizowane wewnątrz u Wnioskodawcy (przez pracowników Wnioskodawcy) oraz przez osoby i podmioty z nim powiązane⁷ są niekwalifikowalne.

Koszty te są objęte pomocą z art. 18 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 dla MŚP.

⁷ W rozumieniu Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027

5. Wydatki kwalifikowalne na wspieranie innowacyjności

5.1 Pomoc publiczna

Wnioskodawca może uzyskać wsparcie w projekcie na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 jako pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności (art. 28).

5.2 Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania

Limity wynikające z przepisów pomocy publicznej:

Intensywność pomocy nie może przekroczyć 50% kosztów kwalifikowalnych.

5.3 Kategorie wydatków kwalifikowalnych

5.3.1 Usługi zewnętrzne (wsparcie innowacji)

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty udostępnienia banków danych, zasobów bibliotecznych, usług w chmurze i usług przechowywania danych, badań rynku, laboratoriów, usług w zakresie zdolności obliczeniowych, takie jak oferowane przez High-performance computing (HPC), koszty znakowania, testowania i certyfikacji jakości, w tym koszty weryfikacji technologii środowiskowych (ETV – Environmental Technology Verification), w celu opracowania bardziej efektywnych produktów, procesów i usług, poniesione po dniu złożenia wniosku.

Koszty te są objęte pomocą z art. 28 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 (usługi wsparcia innowacji, o których mowa w art. 2 pkt 95 tego rozporządzenia) dla MŚP.

6 Wydatki kwalifikowalne na szkolenia

6.1 Pomoc publiczna

Wnioskodawca może uzyskać wsparcie w projekcie na podstawie **art. 31 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014**.

6.2 Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania

Intensywność pomocy na szkolenia nie może przekroczyć 50% kosztów kwalifikowalnych.

Intensywność ta może zostać zwiększona:

- o **10 punktów procentowych** dla średnich przedsiębiorców;
- o **20 punktów procentowych** dla mikro- i małych przedsiębiorców.

6.3 Kategorie wydatków kwalifikowalnych

6.3.1 Koszty wsparcia uczestników projektu (Koszty szkoleniowe rzeczywiste)

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są **koszty bezpośrednio związane z usługami szkoleniowymi świadczonymi na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz koszty szkoleń realizowanych poza Rzeczpospolitą Polską⁸ rozliczane na podstawie kosztów rzeczywistych**, zgodnie z następującymi kategoriami kosztów:

- 1) wynagrodzenia wykładowców (za czas przeprowadzenia szkolenia oraz ewentualnych konsultacji po szkoleniu, o ile są one wliczone w czas przeprowadzenia szkolenia), koszty operacyjne wykładowców takie jak koszty podróży, koszty zakwaterowania, koszty amortyzacji narzędzi i wyposażenia w zakresie, w jakim są wykorzystywane podczas szkolenia;
- 2) koszty wynajmu sal szkoleniowych z adekwatnymi narzędziami i wyposażeniem w jakim są wykorzystywane podczas szkolenia;
- 3) koszty materiałów szkoleniowych, w tym koszty tłumaczeń związanych ze szkoleniem;
- 4) koszty administracyjne związane z organizacją i obsługą szkolenia, w tym przerwy kawowe i lunchy / posiłki serwowane w czasie szkolenia;
- 5) koszty uczestników szkolenia bezpośrednio związane ze szkoleniem, tj. koszty podróży i zakwaterowania,
- 6) koszty usług doradczych związanych ze szkoleniem.

⁸ Przez szkolenia realizowane poza Rzeczpospolitą Polską należy również rozumieć szkolenia online realizowane przez podmiot zagraniczny.

Koszty wsparcia uczestników projektu będą uznane za kwalifikowalne pod warunkiem, że osoba, która jest zgłaszana na szkolenie, na dzień rozpoczęcia szkolenia ma m.in. zawartą umowę o pracę, powołanie, wybór, mianowanie lub spółdzielczą umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną lub jest zatrudniona na innej podstawie.

Usługi szkoleniowe mogą być świadczone tylko przez wykonawców zewnętrznych, tj. osoby fizyczne niezatrudnione u beneficjenta, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które oferują usługi szkoleniowe.

W projekcie nie mogą być kwalifikowalne:

- 1) wydatki związane ze szkoleniami prowadzonymi w celu przestrzegania obowiązkowych przepisów krajowych w zakresie szkoleń (w rozumieniu art. 31 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014), w szczególności usługi szkoleniowe, których obowiązek przeprowadzenia na zajmowanym stanowisku pracy wynika z odrębnych przepisów prawa (np. wstępne i okresowe szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, szkolenia okresowe potwierdzające kwalifikacje na zajmowanym stanowisku pracy);
- 2) wydatki związane ze:
 - a) szkoleniami i egzaminami niezbędnymi w bieżącej działalności przedsiębiorstwa, niemające bezpośredniego związku z realizowanym projektem np. szkolenia prawne, informatyczne, językowe, zawodowe;
 - b) udziałem w studiach podyplomowych, konferencjach;
 - c) usługami doradczymi i szkoleniowymi, których celem jest rozwój kompetencji managerskich.

Wydatki na szkolenia nie obejmują szkoleń wewnętrznych, prowadzonych przez pracowników beneficjenta, zatrudnionych na podstawie jakiegokolwiek formy zatrudnienia (bez względu na to czy stanowią personel projektu, czy są pracownikami niezaangażowanymi w projekt).

Zarówno dla MŚP, jak i dla dużych przedsiębiorców koszty wskazane w pkt 6.3.1 są objęte pomocą z art. 31 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

7 Pomoc inwestycyjna na ochronę środowiska

7.1 Pomoc publiczna

Wnioskodawca może uzyskać wsparcie w projekcie na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 jako:

- a) pomoc inwestycyjną na ochronę środowiska, w tym obniżenie emisyjności (art. 36);
- b) pomoc inwestycyjną na środki wspierające efektywność energetyczną inną niż w budynkach (art. 38);
- c) pomoc inwestycyjną na środki wspierające efektywność energetyczną w budynkach (art. 38a)
- d) pomoc inwestycyjną na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji (art. 41);
- e) pomoc inwestycyjną na efektywne gospodarowanie zasobami i wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym (art. 47).

7.2 Limity wydatków kwalifikowalnych w projekcie oraz limity dofinansowania

Limity wynikające z przepisów pomocy publicznej:

1. **Intensywność pomocy** na wydatki w ramach poszczególnych przeznaczeń pomocy nie może przekroczyć:
 - a) w przypadku **pomocy inwestycyjnej na ochronę środowiska, w tym obniżenie emisyjności:**
 - i. 30% kosztów kwalifikowalnych – w przypadku inwestycji związanych z CCS⁹ lub CCU¹⁰;
 - ii. 50% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku, gdy inwestycja prowadzi do 100% redukcji bezpośrednich emisji gazów cieplarnianych, z wyjątkiem inwestycji opartych na wykorzystaniu biomasy;
 - iii. 40% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku pozostałych inwestycji wspieranych na zasadach określonych w art. 36 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014;
 - b) 30% kosztów kwalifikowalnych w przypadku pomocy inwestycyjnej na środki wspierające **efektywność energetyczną inną niż w budynkach;**
 - c) w przypadku pomocy inwestycyjnej na środki wspierające **efektywność energetyczną w budynkach:**

⁹ CCS oznacza wychwytywanie i składowanie dwutlenku węgla

¹⁰ CCU oznacza wychwytywanie i utylizację dwutlenku węgla

- i. 25% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku inwestycji polegających na instalacji lub wymianie tylko jednego rodzaju elementów budynku w rozumieniu art. 2 pkt 9 dyrektywy 2010/31/UE;
 - ii. 30% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku pozostałych inwestycji wspierających efektywność energetyczną w budynkach;
 - d) w przypadku pomocy inwestycyjnej na **propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji:**
 - i. 45% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku inwestycji w produkcję odnawialnych źródeł energii, z uwzględnieniem pomp ciepła w rozumieniu art. 2 pkt 108b rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 spełniających warunki określone w Załączniku VII do dyrektywy 2018/2001, wodoru odnawialnego oraz wysokosprawnej kogeneracji opartej na odnawialnych źródłach energii;
 - ii. 30% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku pozostałych inwestycji objętych artykułem 41 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014;
 - e) 40% kosztów kwalifikowalnych w przypadku pomocy inwestycyjnej na **efektywne gospodarowanie zasobami i wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym;**
 2. Dla rodzajów pomocy wymienionych w literach a), b), c) d), e) intensywność może zostać **zwiększona o:**
 - 10 punktów procentowych - dla średnich przedsiębiorców,
 - 20 punktów procentowych – dla mikro i małych przedsiębiorców.
 3. Dodatkowo dla rodzajów pomocy wymienionych w literach a), b), c), e) intensywność może zostać **zwiększona o:**
 - 5 punktów procentowych - dla inwestycji usytuowanych na obszarze województw dolnośląskiego i wielkopolskiego, a także następujących gmin regionu warszawskiego stołecznego: Baranów, Błonie, Dąbrówka, Dobrze, Góra Kalwaria, Grodzisk Mazowiecki, Jadów, Jaktorów, Kałuszyn, Kampinos, Kołbiel, Latowicz, Leoncin, Leszno, Mrozy, Nasielsk, Osieck, Prażmów, Serock, Siennica, Sobienie-Jeziory, Strachówka, Tarczyn, Tłuszcz, Zakroczym i Żabia Wola,
 - 15 punktów procentowych - dla inwestycji usytuowanych na obszarze województw: kujawsko-pomorskiego, lubelskiego, lubuskiego, łódzkiego, małopolskiego, opolskiego, podkarpackiego, podlaskiego, pomorskiego, śląskiego, świętokrzyskiego, warmińsko-mazurskiego lub zachodniopomorskiego i regionu mazowieckiego regionalnego.
- Projekty realizowane na obszarach gmin regionu warszawskiego stołecznego, innych niż wskazane powyżej, nie kwalifikują się w ogóle do zwiększenia intensywności pomocy związanej z lokalizacją inwestycji.**
4. Ponadto dla pomocy wymienionej:

- w pkt 1 lit. c) intensywność może zostać **zwiększona o 15 punktów procentowych** – w przypadku, gdy inwestycja dotyczy poprawy efektywności energetycznej istniejących budynków prowadzącej do zmniejszenia zapotrzebowania na energię pierwotną o co najmniej 40 % w porównaniu z sytuacją sprzed inwestycji¹¹.

Intensywność wsparcia w poszczególnych regionach i dla poszczególnych kategorii przedsiębiorców w zakresie pomocy na ochronę środowiska (lit. a - e) została przedstawiona w Tabeli nr 2.

7.3 Kategorie wydatków kwalifikowalnych na ochronę środowiska

7.3.1 Ochrona środowiska, w tym obniżenie emisyjności

W ramach **pomocy inwestycyjnej na ochronę środowiska, w tym obniżenie emisyjności (art. 36 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014)** kwalifikowalne są koszty wymienione w pkt 1 – 4.

Normy unijne oznaczają normy, o których mowa w art. 2 ust. 102 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

Wydatków, które nie są bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu ochrony środowiska, nie uznaje się za kwalifikowalne.

1) Ochrona środowiska, w tym obniżenie emisyjności - dodatkowe komponenty w istniejącym zakładzie.

W ramach tej kategorii za koszty kwalifikowalne uznaje się całkowite koszty inwestycji, polegającej na instalacji dodatkowych komponentów w już istniejącym zakładzie, dla której nie istnieje inwestycja alternatywna mniej przyjazna dla środowiska.

Za koszty inwestycji uznaje się koszty nabycia: gruntów; nieruchomości zabudowanych; środków trwałych innych niż nieruchomości; wartości niematerialnych i prawnych lub robót i materiałów budowlanych.

2) Ochrona środowiska, w tym obniżenie emisyjności - koszty budowy infrastruktury dedykowanej.

W ramach tej kategorii za kwalifikowalne uznaje się całkowite koszty inwestycji polegającej na budowie infrastruktury dedykowanej, o której mowa w art. 2 pkt 130 ostatnie zdanie rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, dla wodoru odnawialnego, ciepła odpadowego lub dwutlenku węgla. Kwalifikowalne są koszty budowy lub modernizacji obiektów do magazynowania wodoru odnawialnego i wodoru spełniającego warunki określone w art. 36 ust. 1b akapit drugi rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

¹¹ Zwiększenia intensywności nie stosuje się w przypadku, gdy inwestycja nie poprawia efektywności energetycznej budynku ponad poziom wynikający z minimalnych norm unijnych obowiązujących w okresie krótszym niż 18 miesięcy od momentu realizacji i zakończenia inwestycji.

Za koszty inwestycji uznaje się koszty nabycia: gruntów; nieruchomości zabudowanych; środków trwałych innych niż nieruchomości; wartości niematerialnych i prawnych lub robót i materiałów budowlanych.

3) Ochrona środowiska, w tym obniżenie emisyjności - całkowite koszty inwestycji (obniżona intensywność pomocy)

W ramach tej kategorii za kwalifikowane uznaje się całkowite koszty inwestycji bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu ochrony środowiska, inne niż wymienione w pkt. 7.3.1 pkt 1)-2). Jednocześnie poziomy intensywności, o których mowa w pkt. 7.2 pkt 1 lit a) oraz premie z tytułu statusu przedsiębiorstwa oraz lokalizacji inwestycji są zmniejszone o 50%, zgodnie z zasadą odstępstwa, o której mowa w art. 36 ust. 11 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

Za koszty inwestycji uznaje się koszty nabycia: gruntów; nieruchomości zabudowanych; środków trwałych innych niż nieruchomości; wartości niematerialnych i prawnych lub robót i materiałów budowlanych.

3a) Ochrona środowiska, w tym obniżenie emisyjności – dodatkowe koszty (scenariusz alternatywny)

W ramach tej kategorii za kwalifikowane uznają się dodatkowe koszty inwestycji określone w drodze scenariusza alternatywnego, który wystąpiłby w przypadku braku pomocy, w następujący sposób:

- a) w przypadku gdy scenariusz alternatywny polega na przeprowadzeniu inwestycji mniej przyjaznej środowisku odpowiadającej normalnym praktykom handlowym w danym sektorze lub dla danej działalności, koszty kwalifikowalne stanowią różnicę między kosztami inwestycji, na którą przyznano pomoc państwa, i kosztami inwestycji mniej przyjaznej środowisku;
- b) w przypadku gdy scenariusz alternatywny polega na przeprowadzeniu tej samej inwestycji w późniejszym terminie, koszty kwalifikowalne stanowią różnicę między kosztami inwestycji, na którą przyznano pomoc państwa, i wartością bieżącą netto kosztów późniejszej inwestycji, dyskontowaną do wartości na moment, w którym inwestycja objęta pomocą została przeprowadzona;
- c) w przypadku gdy scenariusz alternatywny polega na utrzymaniu działania istniejącej instalacji i istniejącego sprzętu, koszty kwalifikowalne stanowią różnicę między kosztami inwestycji, na którą przyznano pomoc państwa, i wartością bieżącą netto inwestycji w konserwację, naprawę i modernizację istniejącej instalacji i istniejącego sprzętu, dyskontowaną do wartości na moment, w którym inwestycja objęta pomocą została przeprowadzona;
- d) w przypadku sprzętu będącego przedmiotem umowy leasingu koszty kwalifikowalne stanowią różnicę wartości bieżącej netto między kwotą leasingu sprzętu, na który przyznano pomoc państwa, i kwotą leasingu sprzętu mniej przyjaznego środowisku,

który zostałby wzięty w leasing w przypadku braku pomocy; koszty leasingu nie obejmują kosztów związanych z eksploatacją sprzętu lub instalacji (koszty paliwa, ubezpieczenia, konserwacji, innych materiałów eksploatacyjnych), niezależnie od tego, czy wchodzi one w skład umowy leasingu.

Kosztami kwalifikowalnymi będą koszty stanowiące różnicę wynikającą z porównania planowanej w ramach wniosku o dofinansowanie inwestycji do kosztów inwestycji alternatywnej.

We wszystkich sytuacjach wymienionych w pkt a)-d) scenariusz alternatywny musi stanowić inwestycję o porównywalnej zdolności produkcyjnej i porównywalnym cyklu życia, zgodną z już obowiązującymi normami unijnymi. Scenariusz alternatywny musi być wiarygodny w kontekście wymogów prawnych i warunków rynkowych.

Za koszty inwestycji uznaje się koszty nabycia: gruntów; nieruchomości zabudowanych; środków trwałych innych niż nieruchomości; wartości niematerialnych i prawnych lub robót i materiałów budowlanych.

4) Ochrona środowiska, w tym wychwytywanie, transport, składowanie i utylizacja CO₂

W ramach tej kategorii za kwalifikowane uznaje się koszty bezpośrednio powiązane z realizacją celu środowiskowego, o których mowa w art. 2 pkt 131a) i 131b) Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014. Kwalifikowane są wyłącznie koszty CCS /CCU związane z CO₂ niepochodzącym ze spalania/wydobycia paliw kopalnych.

Inwestycje w wychwytywanie i transport CO₂ muszą spełniać łącznie następujące warunki:

- a) wychwytywanie lub transport CO₂, w tym poszczególne elementy łańcucha CCS lub CCU, są włączone do całego łańcucha CCS lub CCU;
- b) wartość bieżąca netto projektu inwestycyjnego w ciągu jego cyklu życia jest ujemna. W celu obliczenia wartości bieżącej netto projektu uwzględnia się nieponiesione koszty emisji CO₂;
- c) kosztami kwalifikowalnymi są wyłącznie dodatkowe koszty inwestycyjne wynikające z wychwytywania CO₂ z instalacji emitującej CO₂ (instalacji przemysłowej lub elektrowni) lub bezpośrednio z powietrza atmosferycznego, a także wynikające z buforowego składowania i transportu wychwyconych emisji CO₂.

Za koszty inwestycji uznaje się koszty nabycia: środków trwałych innych niż nieruchomości, wartości niematerialnych i prawnych lub robót i materiałów budowlanych.

7.3.2 Efektywność energetyczna - całkowite koszty inwestycji (obniżona intensywność)

W ramach tej kategorii za kwalifikowane uznaje się koszty inwestycji bezpośrednio związane z poprawą efektywności energetycznej. Poziomy intensywności, o których mowa w pkt. 7.2 pkt 1 lit b) oraz premie z tytułu statusu przedsiębiorstwa i lokalizacji inwestycji są zmniejszone o 50% zgodnie z zasadą odstępstwa, o której mowa w art. 38 ust. 8 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

Za koszty inwestycji uznaje się koszty nabycia: gruntów; nieruchomości zabudowanych; środków trwałych innych niż nieruchomości; wartości niematerialnych i prawnych lub robót i materiałów budowlanych.

Kwalifikowane są wyłącznie koszty bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu **efektywności energetycznej** innej niż w budynkach, o której mowa w art. 2 ust. 103 ww. rozporządzenia.

Wydatków, które nie są bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu efektywności energetycznej, nie uznaje się za kwalifikowalne.

Koszty te są objęte pomocą z art. 38 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 (pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną inną niż w budynkach).

7.3.3 Efektywność energetyczna w budynkach - Całkowite koszty inwestycji

Kosztami kwalifikowalnymi są całkowite koszty inwestycji bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu efektywności energetycznej budynku, o której mowa w art. 2 ust. 103 ww. rozporządzenia, poniesione przez wnioskodawcę będącego właścicielem lub najemcą budynku.

Jednocześnie, w ramach inwestycji w poprawę efektywności energetycznej budynku można uwzględnić jako dodatkowe następujące koszty wymienione w art. 38a ust. 7 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 tj.:

- a) montaż zintegrowanych urządzeń wytwarzających na miejscu energię elektryczną, ciepłą lub chłodniczą z odnawialnych źródeł energii, w tym między innymi paneli fotowoltaicznych i pomp ciepła;
- b) instalacja urządzeń do magazynowania energii wytworzonej przez miejscowe instalacje wytwarzające energię ze źródeł odnawialnych. Urządzenia do magazynowania muszą odbierać co najmniej 75 % energii z bezpośrednio podłączonej instalacji wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych w skali roku;
- c) budowa i instalacja infrastruktury ładowania przeznaczonej do użytku przez użytkowników budynku oraz infrastruktury powiązanej, takiej jak kanały, jeżeli obiekty parkingowe znajdują się wewnątrz budynku lub fizycznie sąsiadują z budynkiem;

- d) instalacja urządzeń do cyfryzacji budynku, w szczególności na rzecz zwiększenia jego gotowości do obsługi inteligentnych sieci, w tym oprzewodowania pasywnego wewnątrz budynków lub okablowania strukturalnego na potrzeby sieci danych oraz dodatkowej części infrastruktury szerokopasmowej znajdującej się na terenie nieruchomości, do której budynek należy, z wyjątkiem oprzewodowania lub okablowania na potrzeby sieci danych poza nieruchomością;
- e) inwestycje w zielone dachy i wyposażenie do zatrzymywania i wykorzystywania wód deszczowych.

Za koszty inwestycji uznaje się koszty nabycia: gruntów; nieruchomości zabudowanych; środków trwałych innych niż nieruchomości; wartości niematerialnych i prawnych lub robót i materiałów budowlanych.

Koszty te są objęte pomocą z art. 38a rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 (pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną w budynkach).

7.3.4 OZE, wodór i kogeneracja – całkowite koszty inwestycji

Kosztami kwalifikowalnymi są całkowite koszty inwestycji bezpośrednio związane z propagowaniem energii z odnawialnych źródeł energii, propagowaniem wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji.

Pomoc przyznawana jest wyłącznie na moce nowo zainstalowane lub odnowione.

Za koszty inwestycji uznaje się koszty nabycia: gruntów; nieruchomości zabudowanych; środków trwałych innych niż nieruchomości; wartości niematerialnych i prawnych lub robót i materiałów budowlanych.

Koszty te są objęte pomocą z art. 41 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 (pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji).

7.3.5 Gospodarowanie zasobami i GOZ - Dodatkowe koszty (scenariusz alternatywny)

W ramach tej kategorii kosztami kwalifikowalnymi są dodatkowe koszty inwestycji określone przez porównanie całkowitych kosztów inwestycji (rodzaje inwestycji wskazanych w art. 47 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014) z kosztami projektu lub działania mniej przyjaznego dla środowiska, mogącego stanowić jeden z poniższych scenariuszy alternatywnych:

- i. przeprowadzenie porównywalnej inwestycji, która w wiarygodny sposób została by zrealizowana bez pomocy i która nie umożliwia osiągnięcia tego samego poziomu efektywnej gospodarki zasobami;
- ii. przeprowadzenie inwestycji zakładającej przetwarzanie odpadów zgodnie ze sposobem przetwarzania, który znajduje się niżej hierarchii postępowania z odpadami określonej

- w art. 4 ust. 1 dyrektywy 2008/98/WE, lub przetwarzanie odpadów, innych produktów, materiałów lub substancji w mniej zasobooszczędny sposób;
- iii. przeprowadzenie inwestycji zakładającej tradycyjny proces produkcji z wykorzystaniem surowca pierwotnego lub wsadu, jeśli otrzymany produkt wtórny (ponownie użyty lub odzyskany) można uznać za technicznie i ekonomicznie wymienny z surowcem lub produktem pierwotnym.

Scenariusz alternatywny dot. lit. i oraz iii musi stanowić inwestycję o porównywalnej zdolności produkcyjnej i porównywalnym cyklu życia, zgodną z już obowiązującymi normami unijnymi. Scenariusz alternatywny powinien być wiarygodny w kontekście wymogów prawnych, warunków rynkowych i bodźców.

Kosztami kwalifikowalnymi będą koszty stanowiące różnicę wynikającą z porównania planowanej w ramach wniosku o dofinansowanie inwestycji do kosztów inwestycji alternatywnej. Intensywność pomocy, o której mowa w pkt. 7.2 pkt 1 lit e) dotyczy w tym przypadku wskazanej wyżej różnicy w kosztach.

Za koszty inwestycji uznaje się koszty nabycia: gruntów; nieruchomości zabudowanych; środków trwałych innych niż nieruchomości; wartości niematerialnych i prawnych lub robót i materiałów budowlanych.

7.3.6 Gospodarowanie zasobami i GOZ - Dodatkowe komponenty w istniejącym zakładzie

W ramach tej kategorii za koszty kwalifikowalne uznaje się całkowite koszty inwestycji polegającej na instalacji dodatkowych komponentów w już istniejącym zakładzie, dla której nie istnieje inwestycja alternatywna mniej przyjazna dla środowiska.

Całkowite koszty inwestycji będą uznane za kwalifikowane w ramach tej kategorii również w sytuacji, gdy Wnioskodawca może wykazać we wniosku o dofinansowanie, że w przypadku braku pomocy publicznej udzielanej zgodnie z art. 47 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, inwestycja nie zostałaby zrealizowana.

Za koszty inwestycji uznaje się koszty nabycia: gruntów; nieruchomości zabudowanych; środków trwałych innych niż nieruchomości; wartości niematerialnych i prawnych lub robót i materiałów budowlanych.

8 Pomoc de minimis

8.1 Kategorie wydatków objętych pomocą de minimis

Wnioskodawca może uzyskać wsparcie w projekcie na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) 2023/2831 jako pomoc de minimis na wydatki dotyczące:

- a) usług doradczych;
- b) subskrypcji oprogramowania;
- c) wspierania innowacyjności;
- d) opłat notarialnych lub administracyjnych związanych z uzyskiwaniem wszelkiego rodzaju pozwoleń, czy zgód niezbędnych do realizacji projektu, o ile faktycznie zostały poniesione przez beneficjenta (np. przyłączenia do sieci energetycznej);
- e) planowania, projektowania, inżynierii, uruchomienia i testowania.

8.2 Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania

Limity wynikające z przepisów pomocy publicznej:

Intensywność pomocy na wydatki w ramach poszczególnych przeznaczeń pomocy nie może przekroczyć:

- a) 50% kosztów kwalifikowalnych **na usługi doradcze;**
- b) 50% kosztów kwalifikowalnych **na wydatki dotyczące subskrypcji oprogramowania;**
- c) 50% kosztów kwalifikowalnych **na wydatki dotyczące wspierania innowacyjności;**
- d) 50% kosztów kwalifikowalnych **na wydatki dotyczące opłat notarialnych lub administracyjnych związanych z uzyskiwaniem wszelkiego rodzaju pozwoleń, czy zgód niezbędnych do realizacji projektu, o ile faktycznie zostały poniesione przez beneficjenta (np. przyłączenia do sieci energetycznej);**
- e) 50% kosztów kwalifikowalnych **na wydatki dotyczące planowania, projektowania, inżynierii, uruchomienia i testowania.**

8.3 Kategorie wydatków kwalifikowalnych

8.3.1 Usługi zewnętrzne (doradztwo)

Koszty usług doradczych niezbędnych do realizacji projektu świadczonych przez doradców zewnętrznych.

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są m. in. koszty usług doradczych niezbędnych do realizacji projektu, świadczonych przez doradców zewnętrznych tj. osoby fizyczne niezatrudnione u Wnioskodawcy, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które oferują usługi doradztwa, np. doradztwa prawnego, ubezpieczeniowego i innych specjalistycznych usług doradczych, które nie są związane z podstawową działalnością przedsiębiorstwa.

Usługi doradcze nie mogą mieć charakteru ciągłego ani okresowego, nie mogą być też związane z bieżącą działalnością operacyjną, w szczególności w zakresie doradztwa podatkowego, księgowego, stałej obsługi prawnej lub reklamy. Usługi realizowane wewnątrz u Wnioskodawcy (przez pracowników Wnioskodawcy) oraz przez osoby i podmioty z nim powiązane¹² są niekwalifikowalne.

Koszty te są objęte pomocą de minimis dla dużych przedsiębiorców.

8.3.2 Wydatki dotyczące subskrypcji oprogramowania

W ramach kategorii kwalifikowane są koszty subskrypcji oprogramowania wyłącznie w zakresie i przez okres, w jakim są one wykorzystywane na potrzeby realizowanego projektu.

Koszty te są objęte pomocą de minimis zarówno dla MŚP, jak i dla dużych przedsiębiorców.

8.3.3 Wydatki dotyczące wspierania innowacyjności

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty udostępnienia banków danych, zasobów bibliotecznych, usług w chmurze i usług przechowywania danych, badań rynku, laboratoriów, usług w zakresie zdolności obliczeniowych, takie jak oferowane przez High-performance computing (HPC), koszty znakowania, testowania i certyfikacji jakości, w tym koszty weryfikacji technologii środowiskowych (ETV – Environmental Technology Verification), w celu opracowania bardziej efektywnych produktów, procesów i usług, poniesione po dniu złożenia wniosku.

Koszty te są objęte pomocą de minimis dla dużych przedsiębiorców.

8.3.4 Wydatki dotyczące opłat notarialnych lub administracyjnych związanych z uzyskiwaniem wszelkiego rodzaju pozwoleń, czy zgód niezbędnych do realizacji projektu, o ile faktycznie zostały poniesione przez beneficjenta (np. przyłączenia do sieci energetycznej)

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty opłat notarialnych lub administracyjnych związanych z uzyskiwaniem wszelkiego rodzaju pozwoleń, czy zgód niezbędnych do realizacji projektu, o ile faktycznie zostały poniesione przez beneficjenta (np. przyłączenia do sieci energetycznej).

Koszty te mogą zostać poniesione przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie.

Koszty te są objęte pomocą de minimis zarówno dla MŚP, jak i dla dużych przedsiębiorców.

¹² W rozumieniu Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027

8.3.5 Wydatki dotyczące planowania, projektowania, inżynierii, uruchomienia i testowania.

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty dotyczące planowania, projektowania, inżynierii, uruchomienia i testowania.

Koszty te mogą zostać poniesione przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie.

Koszty te są objęte pomocą de minimis zarówno dla MŚP, jak i dla dużych przedsiębiorców.

9 Finansowanie skumulowane

Przyznane dofinansowanie stanowi finansowanie projektu w drodze finansowania skumulowanego, o którym mowa w art. 4 ust. 3 rozporządzenia w sprawie STEP.

Wydatki objęte kumulacją to wydatki, które stanowią koszty kwalifikowalne zarówno w ramach Innovation Fund (Funduszu Innowacyjnego) jak i w ramach FENG.

Rodzaje kosztów kwalifikowalnych w STEP Seal

Koszty w Programie KE Innovation Fund	Rodzaj kosztu kwalifikowalnego w FENG	Kategoria kosztu w CST
1. Construction costs - All cost linked to design, engineering, procurement, construction, commissioning and testing of the project including exclusively:		
Costs of employee benefits arising directly from the construction or the acquisition of the item of property, plant and equipment;	Koszt niekwalifikowany	Nie dotyczy
Costs of site preparation;	Roboty budowlane	Roboty budowlane
Initial delivery and handling costs;	Środki trwałe/dostawy	Środki trwałe/dostawy
Installation and assembly costs;	Środki trwałe/dostawy	Środki trwałe /dostawy
Costs of testing whether the asset is functioning properly, after deducting the net proceeds from selling any items produced while bringing the asset to that location and condition;	Środki trwałe/dostawy	Środki trwałe/dostawy
Certifications expenses for necessary repairs during the construction phase;	Koszt niekwalifikowany	Nie dotyczy
Expenses for removing hurdles on the site (however costs associated with replacement of existing technologies should be excluded from the relevant cost calculation);	Roboty budowlane	Roboty budowlane
Land lease cost capitalized during construction;	Grunty	Nieruchomości
Equipment cost.	Środki trwałe/dostawy	Środki trwałe/dostawy
2. Site infrastructure costs		
Purchasing land;	Grunty	Nieruchomości
Expenses incurred to obtain or maintain authorization for the operation of the site (e.g. license, filing, notarization or registration);	Usługi zewnętrzne (pomoc de minimis)	Usługi zewnętrzne
Site preparation;	Roboty budowlane	Roboty budowlane

Landscaping and environmental features;	Usługi zewnętrzne (pomoc de minimis)	Usługi zewnętrzne
Utilities;	Koszt niekwalifikowany	Nie dotyczy
Site transportation infrastructure;	Roboty budowlane Środki trwałe/dostawy	Roboty budowlane lub Środki trwałe/dostawy
Security systems and infrastructure;	Środki trwałe/dostawy Wartości niematerialne i prawne Roboty budowlane	Środki trwałe/dostawy lub WNiP Lub Roboty budowlane
Communication infrastructure;	Roboty budowlane	Roboty budowlane
Drainage and sewer systems;	Roboty budowlane Środki trwałe/dostawy	Roboty budowlane lub Środki trwałe/dostawy
Lightning;	Roboty budowlane	Roboty budowlane
Fencing and enclosures;	Środki trwałe/dostawy Nieruchomości zabudowane	Środki trwałe/dostawy lub Nieruchomości
Waste management infrastructure;	Środki trwałe/dostawy Nieruchomości zabudowane/Roboty budowlane	Środki trwałe/dostawy lub Nieruchomości Lub Roboty budowlane
Fire protection installations;	Środki trwałe/dostawy Nieruchomości zabudowane/Roboty budowlane	Środki trwałe/dostawy lub Nieruchomości Lub Roboty budowlane
Accessibility.	Nieruchomości zabudowane	Nieruchomości
3. Development costs - All costs and expenditures incurred that are specifically required for the development activities of the project exclusively related to the following categories:		
Permitting and environmental assessment;	Koszt niekwalifikowany	Nie dotyczy
Planning, design, engineering, start-up and testing;	Usługi zewnętrzne (pomoc de minimis)	Usługi zewnętrzne
Legal, insurance and other advisors expenses;	Usługi zewnętrzne (doradztwo)	Usługi zewnętrzne
Personnel costs;	Koszt niekwalifikowany	Nie dotyczy
Professional fees and fees for environmental permits.	Koszt niekwalifikowany	Nie dotyczy
4. Intangible assets		

<p>Include licensing of patents/intellectual property from a third party by the project developer in order to introduce innovation into Member State for demonstration (subject to conditions specified in the relevant cost Guidance).</p>	<p>Wartości niematerialne i prawne</p>	<p>WNiP</p>
---	---	-------------

9.1 Zasady dotyczące metod rozliczania projektu

W świetle zakazu podwójnej deklaracji wydatków na podstawie art. 63 ust. 9 rozporządzenia ogólnego i zakazu podwójnego finansowania, o którym mowa w art. 191 ust. 3 rozporządzenia finansowego, przyjęta w Programie KE Innovation Fund metoda rozliczania projektu musi być zastosowana w działaniu FENG.05.01 w Ścieżce dla projektów z pieczęcią suwerenności w ramach Programu KE Innovation Fund (Fundusz Innowacyjny).

W działaniu FENG.05.01, w Ścieżce dla projektów z pieczęcią suwerenności w ramach Programu KE Innovation Fund (Fundusz Innowacyjny), gdzie projekt łączy finansowanie w ramach polityki spójności (program FENG) z finansowaniem w ramach instrumentu unijnego objętego zarządzaniem bezpośrednim (Program KE Innovation Fund), do rozliczenia wydatków przyjmuje się zasady dot. kwot ryczałtowych (lump sum) określone przez Agencję Wykonawczą CINEA (na mocy uprawnień przekazanych przez KE) w umowie o dofinansowanie zawartej z beneficjentem w Programie KE Innovation Fund. Środki w ramach FENG wypłacane są w wysokości proporcjonalnej do wypłat w ramach Programu KE Innovation Fund.

9.2 Zasady dotyczące kwot ryczałtowych

Zgodnie z decyzją autoryzującą wykorzystanie kwot ryczałtowych na projekty w ramach Funduszu Innowacji z dnia 20 listopada 2023 r., wkład Unii na projekty wybrane na podstawie art. 12 lub 12a rozporządzenia w sprawie Funduszu Innowacyjnego przyjmuje wyłącznie formę wkładów ryczałtowych. Wkład ryczałtowy w ramach Funduszu Innowacji pokrywa część kosztów kwalifikowalnych projektów, które definiuje się jako netto dodatkowe koszty ponoszone przez wnioskodawcę projektu w wyniku zastosowania innowacyjnej technologii związanej z redukcją lub unikaniem emisji gazów cieplarnianych.

Wnioskodawcy w Programie KE Innovation Fund są zobowiązani do przedstawienia we wniosku szacunkowych kosztów kwalifikowalnych oraz kwot wkładu ryczałtowego, o które się ubiegają, z podziałem na uczestników i pakiety robocze. Wnioskodawcy opisują działania objęte wkładem ryczałtowym dla każdego pakietu roboczego oraz — w oparciu o wymagania określone w treści zaproszenia — warunki, które muszą zostać spełnione, aby uznać pakiet roboczy za ukończony (tj. osiągnięcie kamienia milowego w rozumieniu art. 6 ust. 1 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2019/856).

Wartość dofinansowania projektu zostanie określona na podstawie:

- 1) limitów wsparcia pomocy publicznej wynikających z GBER obowiązujących na dzień ogłoszenia naboru i opisanych w niniejszym Przewodniku, w tym uwzględniających status wnioskodawcy i lokalizację projektu;
- 2) zakresu kosztów kwalifikowalnych w ramach FENG wskazanych w RWP z wyłączeniem kosztów ujętych w projekcie IF a ponoszonych przez innych uczestników projektu IF niż jego lider,
- 3) okresu kwalifikowalności kosztów w ramach FENG,
- 4) liczby podmiotów biorących udział w projekcie – o wsparcie może ubiegać się Wnioskodawca będący liderem w projekcie IF, który otrzymał pieczęć suwerenności.

Tabele intensywności wsparcia

Tabela nr 1. Intensywność wsparcia dla regionalnej pomocy inwestycyjnej¹³

Województwo			Przedsiębiorstwa		
			mikro i małe	Średnie	duże
Lubelskie (obszar „a”) ¹⁴			75%	70%	60%
Podkarpackie (obszar „a”)			75%	70%	60%
Podlaskie (obszar „a”)			75%	70%	60%
Świętokrzyskie (obszar „a”)			75%	70%	60%
Warmińsko – mazurskie (obszar „a”)			75%	70%	60%
Kujawsko – pomorskie (obszar „a”)			70%	60%	50%
Lubuskie (obszar „a”)			70%	60%	50%
Opolskie (obszar „a”)			70%	60%	50%
Zachodniopomorskie (obszar „a”)			70%	60%	50%
Pomorskie (obszar „a”)			60%	50%	40%
Województwo	Podregion NUTS 3	Powiat/ gmina/ miasto	Przedsiębiorstwa		
			mikro i małe	średnie	duże
Łódzkie (obszar „a”)	piotrkowski	gminy: Wola Krzysztoporska, Rozprza, Bełchatów, Drużbice, Kleszczów, Kluki, Rusiec, Szczerców, Żelów, Gorzkowice, Dobryszycy, Gomunice, Kamieńsk, Łgota Wielka, Ładzice, Radomsko; miasta: Piotrków Trybunalski, Bełchatów, Radomsko	75% ¹⁵	70% ¹⁶	60% ¹⁷
	sieradzki	gminy: Działoszyn, Kiełczygłów, Nowa Brzeźnica, Pajęczno, Rząśnia, Siemkowice, Strzelce Wielkie, Sulmierzyce, Czarnożyły, Konopnica, Osjaków, Ostrówek, Wieluń, Wierzchnas, Widawa, Złoczew			
	pozostałe obszary woj. Łódzkiego		70%	60%	50%
Małopolskie (obszar „a”)	oświęcimski	powiaty: chrzanowski, olkuski, oświęcimski, wadowicki	75% ¹⁸	70% ¹⁹	60% ²⁰
	pozostałe obszary woj. Małopolskiego		70%	60%	50%
Śląskie (obszar „a”)	katowicki	powiaty: m. Chorzów, m. Katowice, m. Mysłowice, m. Ruda Śląska, m.	70% ²¹		

¹³ Intensywność pomocy nie może przekroczyć limitów intensywności wsparcia wskazanych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2022-2027 (Dz. U. poz. 2422, z późn. zm.) w przypadku Regionalnej pomocy inwestycyjnej.

¹⁴ **Obszary „a”** – obszary kwalifikujące się do uzyskania pomocy na mocy art. 107 ust. 3 lit. a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Na tych obszarach pomoc może być przyznana na inwestycję początkową niezależnie od wielkości przedsiębiorstwa.

¹⁵ Uwzględniono zwiększenie intensywności pomocy dla terytoriów wybranych do objęcia wsparciem z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (od 16.02.2023 r.).

¹⁶ Jw.

¹⁷ Jw.

¹⁸ Uwzględniono zwiększenie intensywności pomocy dla terytoriów wybranych do objęcia wsparciem z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (od 16.02.2023 r.).

¹⁹ Jw.

²⁰ Jw.

²¹ Uwzględniono zwiększenie intensywności pomocy dla terytoriów wybranych do objęcia wsparciem z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (od 16.02.2023 r.).

		Siemianowice Śląskie, m. Świętochłowice				
	sosnowiecki	powiaty: będziński, zawierciański, m. Dąbrowa Górnicza, M. Jaworzno, M. Sosnowiec				
	tyski	powiaty: mikołowski, pszczyński, bieruńsko – lędziński, m. Tychy				
	bielski	powiaty: bielski, cieszyński, żywiecki, m. Bielsko – Biąta			60% ²²	50% ²³
	rybnicki	powiaty: raciborski, rybnicki, wodzisławski, m. Jastrzębie – Zdrój, m. Rybnik, m. Żory				
	bytomski	powiaty: lubliniecki, tarnogórski, m. Bytom, m. Piekary Śląskie				
	gliwicki	powiaty: gliwicki, m. Gliwice, m. Zabrze				
	pozostałe obszary woj. Śląskiego			60%	50%	40%
Wielkopolskie (obszar „c”) ²⁴	Poznań	powiat: m. Poznań	od 01.01.2025 r. do 31.12.2027 r.	40%	30%	20%
	poznański	powiaty: obornicki, poznański, szamotulski, średzki, śremski	od 01.01.2025 r. do 31.12.2027 r.	40%	30%	20%
	pozostałe obszary woj. Wielkopolskiego			50%	40%	30%
Dolnośląskie (obszar „c”)	Wrocław	powiat: m. Wrocław	od 01.01.2025 r. do 31.12.2027 r.	40%	30%	20%
	pozostałe obszary woj. Dolnośląskiego			50%	40%	30%
Mazowieckie (obszar „a”)	siedlecki	powiaty: garwoliński, łosicki, siedlecki, sokołowski, węgrowski, m. Siedlce		75%	70%	60%
	ciechanowski	powiaty: ciechanowski, mławski, płoński, pułtuski, żuromiński				
	ostrołęcki	powiaty: makowski, ostrołęcki, ostrowski, przasnyski, wyszkowski, m. Ostrołęka				
	płocki	powiaty: gostyniński, płocki, sierpecki, m. Płock		70%	60%	50%
	radomski	powiaty: białobrzegi, kozienicki, lipski, przysuski, radomski, szydłowiecki, zwoleński, m. Radom				
	żyrardowski	powiaty: grójecki, sochaczewski, żyrardowski				

²² Jw.²³ Jw.²⁴ **Obszary „c”** – obszary kwalifikujące się do uzyskania pomocy na mocy art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Na tych obszarach pomoc może być przyznana dla MŚP na dowolną formę inwestycji początkowej. Natomiast pomoc dla dużych przedsiębiorstw może zostać przyznana wyłącznie na inwestycję początkową na rzecz nowej działalności gospodarczej w danym obszarze.

Mazowieckie (obszar „c”)	warszawski wschodni	gminy: Dąbrówka, Dobrze, Jadów, Kałuszyn, Kołbiel, Latowicz, Mrozy, Osieck, Serock, Siennica, Sobienie – Jeziory, Strachówka, Tłuszcz	60%	50%	40%
	warszawski zachodni	gminy: Baranów, Błonie, Góra Kalwaria, Grodzisk Mazowiecki, Jaktorów, Kampinos, Leoncin, Leszno, Nasielsk, Prażmów, Tarczyn, Zakroczym, Żabia Wola	50%	40%	30%
Mazowieckie (poza obszarami „a” i „c”)	<ul style="list-style-type: none"> – m. st. Warszawa, – powiat legionowski (gminy: Legionowo, Jabłonna, Nieporęt, Wieliszew), – powiat miński (gminy: Mińsk Mazowiecki, Sulejówek, Cegłów, Dębe Wielkie, Halinów, Jakubów, Stanisławów), – powiat otwocki (gminy: Józefów, Otwock, Celestynów, Karczew, Wiązowna), – powiat wołomiński (gminy: Kobyłka, Marki, Ząbki, Zielonka, Klembów, Poświętne, Radzymin, Wołomin), – powiat grodziski (gminy: Milanówek, Podkowa Leśna), – powiat nowodworski (gminy: Nowy Dwór Mazowiecki, Czosnów, Pomiechówek), – powiat piaseczyński (gminy: Konstancin-Jeziorna, Lesznowola, Piaseczno), – powiat warszawski zachodni (gminy: Izabelin, Łomianki, Ożarów Mazowiecki, Stare Babice), – powiat pruszkowski (cały). 		0%	0%	0%

Tabela nr 2. Intensywności wsparcia w ramach art. 36-47 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014

Lokalizacja	Przedsiębiorstwa duże	Przedsiębiorstwa średnie	Przedsiębiorstwa mikro i małe
1. Art. 36 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 – Pomoc inwestycyjna na ochronę środowiska, w tym obniżenie emisyjności (w przypadku kategorii wydatku 7.3.1 pkt 1, Zastosuj intensywności z lit. a lub b w przypadku kategorii wydatku 7.3.1 pkt 3 <i>Ochrona środowiska - całkowite koszty inwestycji (obniżona intensywność pomocy)</i> wskazane w lit. a) i b) poniżej maksymalne intensywności pomocy publicznej należy zmniejszyć o 50%, natomiast w przypadku kategorii wydatków 7.3.1 pkt 4 zastosuj intensywność z lit c).			
a) Art. 36 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 – inwestycje prowadzące do 100% redukcji bezpośrednich emisji gazów cieplarnianych, z wyjątkiem inwestycji opartych na wykorzystaniu biomasy			
Obszar a*	65%	75%	85%
Obszar c**	55%	65%	75%
Poza obszarem „a” i „c”***	50%	60%	70%
b) Art. 36 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 – inwestycje na ochronę środowiska inne niż wymienione w pkt 1 lit. a i inne niż inwestycje związane z CCS lub CCU			
Obszar a*	55%	65%	75%
Obszar c**	45%	55%	65%
Poza obszarem „a” i „c”***	40%	50%	60%
c) Art. 36 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 – inwestycje w wychwytywanie i transport CO2 związane z CCS lub CCU			
Obszar a*	45%	55%	65%
Obszar c**	35%	45%	55%
Poza obszarem „a” i „c”***	30%	40%	50%
2. Art. 38 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 – efektywność energetyczna inna niż w budynkach (7.3.2)			
Obszar a*	22,5%	27,5%	32,5%
Obszar c**	17,5%	22,5%	27,5%
Poza obszarem „a” i „c”***	15%	20%	25%
3. Art. 38a rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 - inwestycje wspierające efektywność energetyczną w budynkach (w przypadku kategorii wydatku 7.3.3 zastosuj intensywności z lit. a lub b)			
a) Art. 38a rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 - inwestycje wspierające efektywność energetyczną w budynkach; inwestycje polegające na instalacji lub wymianie tylko jednego rodzaju elementów budynku w rozumieniu art. 2 pkt 9 dyrektywy 2010/31/UE			
Obszar a*	40%	50%	60%
Obszar c**	30%	40%	50%
Poza obszarem „a” i „c”***	25%	35%	45%
Poprawa efektywności energetycznej istniejącego budynku prowadząca do zmniejszenia zapotrzebowania na energię pierwotną o co najmniej 40% w porównaniu z sytuacją sprzed inwestycji: obszar a	55%	65%	75%
Poprawa efektywności energetycznej istniejącego budynku prowadząca do zmniejszenia zapotrzebowania na energię pierwotną o co najmniej	45%	55%	65%

Lokalizacja	Przedsiębiorstwa duże	Przedsiębiorstwa średnie	Przedsiębiorstwa mikro i małe
40% w porównaniu z sytuacją sprzed inwestycji: obszar c			
Poprawa efektywności energetycznej istniejącego budynku prowadząca do zmniejszenia zapotrzebowania na energię pierwotną o co najmniej 40% w porównaniu z sytuacją sprzed inwestycji: poza obszarem „a” i „c”	40%	50%	60%
b) Art. 38a rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 - inwestycje wspierające efektywność energetyczną w budynkach, inne niż wskazane w pkt 3 lit. a			
Obszar a*	45%	55%	65%
Obszar c**	35%	45%	55%
Poza obszarem „a” i „c”***	30%	40%	50%
Poprawa efektywności energetycznej istniejącego budynku prowadząca do zmniejszenia zapotrzebowania na energię pierwotną o co najmniej 40% w porównaniu z sytuacją sprzed inwestycji: obszar a	60%	70%	80%
Poprawa efektywności energetycznej istniejącego budynku prowadząca do zmniejszenia zapotrzebowania na energię pierwotną o co najmniej 40% w porównaniu z sytuacją sprzed inwestycji: obszar c	50%	60%	70%
Poprawa efektywności energetycznej istniejącego budynku prowadząca do zmniejszenia zapotrzebowania na energię pierwotną o co najmniej 40% w porównaniu z sytuacją sprzed inwestycji: poza obszarem „a” i „c”	45%	55%	65%
4. Art. 41 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 – propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego wysokosprawnej kogeneracji (w przypadku kategorii wydatku 7.3.4 - OZE, wodor i kogeneracja – całkowite koszty inwestycji zastosuj intensywności z lit. a lub b)			
a) Art. 41 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 – inwestycja w produkcję odnawialnych źródeł energii, z uwzględnieniem pomp ciepła w rozumieniu art. 2 pkt 108b rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 spełniających warunki określone w Załączniku VII do dyrektywy 2018/2001, wodoru odnawialnego oraz wysokosprawnej kogeneracji opartej na odnawialnych źródłach energii			
Wszystkie obszary	45%	55%	65%
b) Art. 41 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 – inwestycje inne niż wskazano w lit. a			
Wszystkie obszary	30%	40%	50%
5. Art. 47 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 – efektywne gospodarowanie zasobami i wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym (w przypadku kategorii wydatku 7.3.5 - Gospodarowanie zasobami i GOZ - Dodatkowe koszty (scenariusz alternatywny) oraz 7.3.6 Gospodarowanie zasobami i GOZ - Dodatkowe komponenty w istniejącym zakładzie zastosuj intensywności z poniższej tabeli)			
Obszar a*	55%	65%	75%
Obszar c**	45%	55%	65%
Poza obszarem „a” i „c”***	40%	50%	60%

***obszary „a”** - województwa: kujawsko-pomorskie, lubelskie, lubuskie, łódzkie, małopolskie, opolskie, podkarpackie, podlaskie, pomorskie, śląskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie lub zachodniopomorskie lub region mazowiecki regionalny.

****obszary „c”** - województwa: dolnośląskie i wielkopolskie oraz następujące gminy należące do regionu warszawskiego stołecznego: Baranów, Błonie, Dąbrówka, Dobre, Góra Kalwaria, Grodzisk Mazowiecki, Jadów, Jaktorów, Kałuszyn, Kampinos, Kołbiel, Latowicz, Leoncin, Leszno, Mrozy, Nasielsk, Osieck, Prażmów, Serock, Siennica, Sobienie-Jeziory, Strachówka, Tarczyn, Tłuszcz, Zakroczym lub Żabia Wola.

*****obszary poza „a” i „c”** - Miasto stołeczne Warszawa oraz powiaty ościenne tj.: powiat legionowski (gminy: Legionowo, Jabłonna, Nieporęt, Wieliszew), powiat miński (gminy: Mińsk Mazowiecki, Sulejówek, Cegłów, Dębe Wielkie, Halinów, Jakubów, Stanisławów), powiat otwocki (gminy: Józefów, Otwock, Celestynów, Karczew, Wiązowna), powiat wołomiński (gminy: Kobyłka, Marki, Ząbki, Zielonka, Klembów, Poświętne, Radzymin, Wołomin) powiat grodziski (gminy: Milanówek, Podkowa Leśna), powiat nowodworski (gminy: Nowy Dwór Mazowiecki, Czosnów, Pomiechówek), powiat piaseczyński (gminy: Konstancin Jeziorna, Lesznowola, Piaseczno), powiat pruszkowski cały, powiat warszawski zachodni (gminy: Izabelin, Łomianki, Ożarów Mazowiecki, Stare Babice).